

DIAMO

OBČASNÍK

ROČNÍK XIV (XXXI)

ČÍSLO 8

SRPEN 2009

Postup sanace MAPE Mydlovary a kalojemu KIV/D

MAPE – letecký snímek z dubna 2009

po odbagrování tzv. „horkých skvm“, byly po proměření zaváženy inertními zemními materiály jako pod-

z větší části pak bude realizována následně po ukončení projektu v roce 2010.

Za necelých 6 měsíců bylo zlikvidováno celkem 12 staveb, z nichž nejrozsáhlejší a nejvyšší byl objekt hlavní výroby se sušárnou a úpravnou, kdy roz-

podmínkách. Po překonání tohoto úskalí se naplno rozjely práce tak, aby v červenci podle harmonogramu byla vytvořena 1/4 zatěsněné plochy kalojemu, tj. cca 7 ha, čtyřiceti centimetry hutněného minerálního materiálu (jíl), včetně krycí metrové vrstvy vhodných zemín.

Je jisté zásluhou všech pracovníků přímo řídicích práce, že i přes vyložené vrtošivé počasí a nebyvalé srážkové úhrny v tomto ročním období práce na kalojemu pokračovaly a uvedený cíl se podařilo naplnit.

Ing. Václav Plojhar

Zde stála budova hlavní výroby

Zde byly zahušťovače, vzadu drtírna a mlýnice

V dubnovém vydání novin DIAMO jsme Vás informovali o zahájení likvidační akce „Sanace a rekultivace staré ekologické zátěže s. p. DIAMO na lokalitě Mydlovary“.

Na příložených obrázcích byly záběry ze zahájení likvidačních prací objektů bývalé chemické úpravní MAPE. Imperativ bývalá chemická úpravná v současné době platí na 100 %, neboť po výrobních objektech CHÚ MAPE jsou v současné době vidět pouze zavezené stavební jámy. U všech výrobních objektů s prokázanou kontaminací byly rozbity mohutnými hydraulickými klavíry i základy a stavební konstrukce pod úroveň terénu min. do hloubky 1,2 m a kontaminované sutě a okolní zeminy uloženy do určeného odkaliště KIV/C1Z. Následně pak takto vzniklé stavební jámy včetně těch, které vznikly

klad pro následnou vrstvu zemín vhodných pro biologickou rekultivaci území.

Z objektů ve výrobní části závodu MAPE zbyly jen ty, u nichž analýza rizika nevykázala kontaminace v míře uznatelné pro zahrnutí do tzv. způsobilých nákladů, tzn. s možností čerpání příslušného podílu dotace z Operačního programu životní prostředí.

Tyto objekty budou v návaznosti na likvidaci objektů „způsobilých“ likvidovány standardním způsobem za účasti SR, realizace prací na jejich likvidaci se předpokládá převážně vlastními kapacitami s. p. DIAMO. Po dokončení likvidace i těchto objektů bude možno na celém území bývalého MAPE jižně od vlečky realizovat projektem plánovanou lesotechnickou rekultivaci, což představuje mimo jiné výsadbu 80 tisíc sazenic stromků, včetně následné péče, která

měry základního objektu místy až se třemi podlažími a maximální výškou 22 m spočívaly na zastavěné ploše o 3 300 m², obestavěný prostor činil „pouhých“ 59 400 m³. Další z objektů, jako byla drtírna a mlýnice, nebyly však také žadní „drobečkové“.

Od dubna pak hlavní pozornost byla soustředěna na rozjezd rekultivace na kalojemu K IV/D. Úspěšně a v požadovaných termínech byly realizovány oba obtokové kanály, kdy bylo nutno operativně řešit některé technické záležitosti související se souběhem a křížením stávajících vodohospodářských systémů kalojemu D. Vlastní pokládka těsnicí vrstvy z minerálního materiálu (jílu) zpočátku byla pro dodavatele menším oríškem při hledání optimálního postupu provádění ověřovaného hutnicími pokusy v ne zrovna ideálních klimatických

Rekultivace kalojemu KIV/D

Rozprostírání biologicky aktivní vrstvy

Poměry na území Ostravska, Petřvaldska a části Frýdecko - Místecka se po ukončení hornické činnosti z hlediska dozrívajících vlivů na povrch výrazně stabilizovaly, což rovněž potvrdily výsledky „Výškového měření území s utlumenou hornickou činností ve správě DIAMO, s. p., o. z. ODRÁ“ (podrobněji v lednovém čísle občasníku). Zástupci KÚ Moravskoslezského kraje na podkladě těchto příznivých výsledků měření zadali znalcům v oboru poddolování, za účelem zjednodušení řízení dle § 19 zákona č. 44/1988 Sb. (horní zákon) pokázku na zpracování aktuálních map podmínek ochrany chráněného ložiskového území (CHLÚ) části Hornoslezské pánve - výhradní ložisko černého uhlí. Vzhledem k složitosti celé problematiky ochrany ložiska proběhla na přelomu minulého a letošního roku celá řada jednání zainteresovaných úřadů a organizací, na kterých byl mj. hodnocen i závěr expertního posudku první etapy výškového měření a předložený návrh aktuálních map ochrany ložiska. Expertní posudek zohlednil stávající stabilitu povrchu a s výjimkou dvou ohraničených území doporučil zrušit veškeré podmínky pro umístění staveb nebo zařízení v utlumené části CHLÚ. O které dvě výjimky se jedná?

V návrhu na zvýšenou ochranu byla ponechána pouze území tzv. Slezskoostravského a Bartovického

Slezskoostravský a Bartovický zlom

zlomu. V těchto územích došlo v minulosti k výrazným projevům důlních vlivů s fatálními následky na majetku.

Označení „Bartovický zlom“ a „Slezskoostravský zlom“ jsou souhrnné termíny pro nespojitě deformace povrchu způsobené hlubinnou hornickou činností při exploataci černého uhlí v ostravské a petřvaldské dílčí pánvi. Nejedná se tedy o geologické termíny spojené s tektonickým systémem uvnitř karbonového masívu, jak se dle označení „zlom“ nabízí. Je však nutno zdůraznit, že geologické poměry reliéfu karbonu a dílčích tektonic-

kých a úložních poměrů v těsném kontaktu pod stykem karbonu s pokryvným útvarem jsou jedním z podmiňujících parametrů pro vlastní vznik deformací povrchu. Ve spojení s vedením otvírky slojí s následnou těžbou byly vytvořeny příznivé podmínky pro ovlivnění povrchu a tím i pro výrazné destruktivní vlivy na povrchové objekty v oblasti těchto zlomů.

Je rovněž nutno rozlišovat, pro jaké účely se tyto dva termíny užívají. Vlastním označením „Bartovický zlom“ a „Slezskoostravský zlom“ jsou na jedné straně popisovány faktické deformace na povrchu, jejich celkový průběh, dílčí úklony a hloubky, na druhé straně jsou těmito termíny označovány i plochy na povrchu těmito deformacemi postižené, a to včetně jejich ochranného pásma.

Bartovický zlom
 Probíhá severní částí katastrálního území Bartovice v prostoru Těšínské ulice oboustranně. Průběh je výrazně esovitý a svým severozápadním koncem zabíhá do katastrálního území Radvanice. Pokračování na východ do katastrálního území Šenov nebylo zjištěno.

Jedná se o soustavu nespojitých deformací ve tvaru mělké příkopové propadliny (až stupňovité kaskády) v šířce 20 - 30 m s výškou 0,2 až 0,8 m o cel-

kové délce cca 2,0 km. Tyto dislokace vznikaly postupně v šedesátých letech a jsou úzce spojeny s dobýváním skupiny slojí spodní části porubských a jakloveckých vrstev, které v té době dobýval Důl J. Fučík - závod 3 Ludvík, a to po jejich výchoz do bludovického výmolu. Vznikalo tak poškození objektů a zařízení na povrchu, které bylo ve srovnání s ostatními ovlivněnými částmi území těžce části ložiska výrazně nadprůměrné. Došlo k devastaci hostince u Olšáka, značnému poškození se zřícením stropu sálu kulturního domu, havárií vodovodních rozvodů, závažné poškození vozovky I. třídy mezi Ostravou a Českým Těšínem, ujiždění terénu a mnoha dalším škodám na nemovitostech fyzických osob. Maximální projev deformací je vázán na období mezi druhou polovinou šedesátých let a začátkem let sedmdesátých minulého století. V té době bylo rovněž vytyčeno pásmo se zvýšenou ochranou, v níž byla zakázána jakákoliv nová výstavba a jen výjimečně se povolovaly opravy a rekonstrukce stávajících nemovitostí. V roce 1995 byla provedena nová rekognoskace předmětného prostoru a bylo konstatováno, že přes značné ukladnění terénu jsou v pásmu stále linie s latentním napětím. Četnost a závažnost projevů důlní činnosti v hodnoceném období poklesla na standardní úroveň.

Předmětným pásmem je vedena linie dvou nivelačních tahů měřených v rámci současného výškového měření a to NT Ge 11 a NT PMP2. Přestože výsledky měření z roku 2008 již nevykazují zásadní vertikální pohyby na stabilizovaných bodech, je nutno konstatovat, že území je pokryto měřeními jen částečně a sledování území není systematické.

Slezskoostravský zlom

Slezskoostravský zlom se nachází v oblasti Slezské Ostravy, a to v souvislé linii od lesoparku Stromovka až po nábřeží řeky Ostravice s pokračováním až za její levý břeh, tj. do katastrálního území Moravské Ostravy. Generelní směr pásma slezskoostravského zlomu je ZJZ - VSV.

Slezskoostravský zlom je soubor stupňovitých zlomů, které měly za následek značné poškození objektů na povrchu a jejichž průběh je převážně vázán na linii výchozů jakloveckých slojí do pokryvného útvaru morfologicky charakterizovaného ostravskou kotlinou. Pozoruhodná je ta skutečnost, že lze jen velmi obtížně prokázat souvislost mezi charakteristikou těchto destrukcí (směr, velikost, atp.) s dobou a polohou dobývacích prací na bývalých dolech P. Bezruč a Trojice, které se v největší míře podílely na ovlivnění povrchu dané oblasti. Má se za to, že velmi malá mocnost pokryvného útvaru (místy pouze

Důlní škody

DIAMO, s. p., o. z. TÚU v průběhu roku 2007 zahájil práce na zpracování projektu nazvaného „Analýza rizik území ve správě DIAMO, s. p., o. z. TÚU Stráž pod Ralskem zasažených hlubinnou těžbou uranu“. K posouzení v rámci této analýzy rizik (AR) byly vybrány následující areály: Areál Centrální dekontaminační stanice, Areál Dolu Hamr I - Jáma č. 3, Areál Dolu Hamr I - Sever, Areál Chemické úpravy, Areál Dolu Křižany I.

Výchozím a stěžejním podkladem pro podání žádosti o spolufinancování z EU, výběr dodavatele a následné zpracování AR byla projektová dokumentace zpracovaná společností Pöyry Environment, a. s. v říjnu 2007 a vydaná pod názvem „Analýza rizik území ve správě DIAMO, s. p., o. z. TÚU Stráž pod Ralskem zasažených hlubinnou těžbou uranu“. V říjnu 2007 byla ještě obratem pro zpracování projektu podána žádost o poskytnutí podpory v rámci Operačního programu životní prostředí (oblast podpory 4.2. Odstraňování starých ekologických zátěží, typ projektu

Projektované práce jsou zaměřeny na získání potřebného rozsahu aktuálních věrohodných a reprezentativních dat o působení jednotlivých zdrojů kontaminace na vybraných lokalitách. Cílem projektovaných prací je zjištění míry a kvality kontaminace. Výstupem pak bude zmapování plošného a prostorového rozsahu kontaminace jednotlivých složek životního prostředí. Výsledky průzkumu bude možno použít pro navazující činnosti. Následně bude provedeno vyhodnocení rizik svázaných s identifikovanou kontaminací, doporučení cílových parametrů nápravných opatření pro definovanou míru socioekonomicky přijatelných rizik a doporučený postup těchto opatření. Zpracování AR je rovněž nezbytné pro podání žádosti o spolufinancování likvidace kontaminovaných částí areálů z fondů EU. Za potenciální škodliviny zájmového území jsou na základě informací o charakteru činnosti prováděných v areálech zájmu a typu škodlivých látek, s nimiž se v dotčených prostorech nakládalo, předběžně stanoveny ze-

Na základě vyhodnocení provedené pasportizace a výsledků radiometrického měření bude probíhat první fáze terénních a laboratorních prací v rozsahu cca 60 % navržených prací, která završí screening lokalit. Po následném vyhodnocení první fáze průzkumu proběhne fáze druhá, která bude sloužit pro domapování a upřesnění rozsahu zjištěné kontaminace. Jednotlivé práce AR jsou navrženy v následující škále: vrtání mělkých průzkumných vrtů, vrtání nevystrojených vrtů do hloubky cca 10 m, vrtání průzkumných hydrogeologických vrtů do hloubky cca 15 m, odběr vzorků stavebních konstrukcí, odběr vzorků zemin, odběr vzorků dnových sedimentů, odběr vzorků podzemních vod, odběr vzorků povrchových a odpadních vod, odběr vzorků olejů, hydrodynamické zkoušky, geodetické práce a laboratorní práce pro stanovení škodlivin.

Všechna získaná data během průzkumu budou použita pro vyhodnocení úrovně kontaminace jednotlivých areálů. Před-

Slezskoostavský a Bartovický zlom

DOKONČENÍ ZE STR. 1

10 m) a mocné polohy pevných pískovců v nadložní sloji dobytých na zával způsobily, že nedocházelo k plynulému vytváření poklesové kotliny, ale k vytvoření stupňovitých zlomů, které jsou často označovány jako zlomy antropogenní. Vnitřní tektonická stavba karbonu nemá na vznik povrchových zlomů prakticky žádný vliv. Škody na objektech ležících na linii zlomu byly značné a vedly k demolici několika velkých stavebních objektů v šedesátých a sedmdesátých letech minulého století. Je pravděpodobné, že výbuch mostu Pionýrů v roce 1976, způsobený nahromaděním koksárenského plynu pod konstrukcí mostu, byl v prvopočátku způsoben nalomením plynového potrubí vlivem důlní činnosti.

Důlní škody

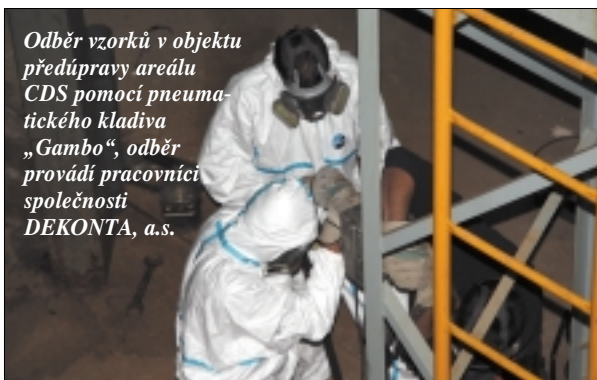
Rovněž v případě Slezskoostavského zlomu již v současnosti nejsou destrukce na povrchu výrazné, území je stabilizováno a počty hlášených důlních škod v této oblasti jsou zanedbatelné. Avšak ani v případě slezskoostavského zlomu není sledování území systematické. Nivelační tahy vedoucí územím jsou soustředěny převážně do západní části plochy a nepokrývají tak průkazně celé území zlomu.

Snahou nejen o. z. ODRA, ale i dalších organizací a správních orgánů, je uvolnit pro stavební účely bez omezení veškeré

projekt na systematické sledování pohybu terénu v daných oblastech a byla navržena kritéria pro definitivní prohlášení území za stabilizované. Na základě projektu proběhne vlastní měření a sledování území a následně v příhodný čas dojde i ke zrušení poslední „hornické skvrny“ na mapách územně – plánovací dokumentace města Ostravy. Doufáme jen, že to nebude v době příliš vzdálené.

Ing. Vítězslav Nešporek, vedoucí oddělení měřictví a důlních škod

Analýza rizik území ve správě DIAMO, s. p., o. z. TÚU Stráž pod Ralskem zasažených hlubinnou těžbou uranu

Odběr vzorků v objektu předúpravy areálu CDS pomocí pneumatické kladiva „Gambo“, odběr provádí pracovníci společnosti DEKONTA, a. s.

Vrtání nevystrojených průzkumných vrtů v areálu CDS pomocí hydraulické vrtné soupravy HVS 496, vrtné práce provádí společnost DEKONTA, a. s.

AR), registrační list akce byl SFŽP vystaven v dubnu 2008.

Pro realizaci zakázky bylo v otevřeném výběrovém řízení vybráno „Sdružení – Analýza rizik území ve správě DIAMO s. p.“ s vedoucím účastníkem sdružení firmou SCES-GROUP, spol. s r. o. Rozhodnutí o poskytnutí dotace MŽP vydalo dne 27. března 2009 a od tohoto data začal ubíhat desetiměsíční termín pro zpracování AR.

Výše uvedeným postupem bylo tedy zajištěno financování AR z Operačního programu Životní prostředí ve výši 85 % uznatelných nákladů, včetně spolufinancování ze Státního fondu životního prostředí České republiky ve výši 5 % uznatelných nákladů a státního rozpočtu České republiky ve výši 10 % uznatelných nákladů.

Cílem projektovaných průzkumných prací AR (technických a hodnotících) je vytvořit relevantní podklad pro řešení

Vrtné práce

Odběr zemin do vzorkovnic při vrtání hydrogeologického průzkumného vrtu HV 1 v Areálu CDS

možné ekologické zátěže, svázané s posuzovanými areály, na základě kvantifikace a následného hodnocení rizik provedených s použitím Metodického pokynu MŽP pro analýzu rizik kontaminovaného území č. 12/2005 za předpokladu splnění podmínek daných závazným stanoviskem odboru ekologických škod MŽP k žádosti o poskytnutí dotace z OPŽP.

jména následující škodliviny: radioaktivní látky, ropné látky (analytické vyjádřené jako C10-C40), polyaromatické uhlovodíky (PAU), kovy, polychlorované bifenylly (PCB), těžké organické uhlovodíky aromatické (BTEX – benzen, toluen, ethylbenzen, xyleny) a chlorované uhlovodíky (CIU).

Průzkumné práce na jednotlivých areálech budou probíhat ve dvou fázích. V rámci první fáze průzkumných prací bude provedena podrobná pasportizace všech objektů a ploch v dotčených areálech, jejímž výsledkem je vtipování potenciálních zdrojů resp. ohnisek kontaminace. Dále bude provedeno radiometrické měření, resp. měření plošné radioaktivity.

vším výsledky analýz odebraných vzorků, litologický charakter horninového prostředí a geodetické zaměření jednotlivých odběrových míst bude sloužit k vyhodnocení plošného a hloubkového rozsahu kontaminace pro jednotlivé sledované polutanty. Bude zjištěno celkové množství kontaminantů a objem kontaminovaných materiálů nacházející se na lokalitě (zeminy, stavební konstrukce, sedimenty a podzemní voda). Zhodnocení výsledků bude provedeno formou analýzy rizik v souladu s platnou legislativou a příslušnými metodickými pokyny MŽP. Dále bude provedena evidence výsledků prací analýzy rizik do integrované databáze tzv. Systému evidence kontaminovaných míst (SEKM).

Rozsah plánovaných prací prováděných AR na pěti vybraných areálech zasažených hlubinnou těžbou uranu je možné prezentovat i několika následujícími souhrnnými číselnými údaji: celkový počet vrtů 400 (2250 bm), celkový počet sond do stavebních konstrukcí 580, celkový počet odebraných vzorků 2200, celkový počet laboratorních analýz 7700.

Závěrem je možné konstatovat, že práce na zpracování AR jsou v plném proudu. Byla dokončena pasportizace Areálu Centrální dekontaminační stanice a Areálu Dolu Hamr I - Sever, pro tyto dva areály bylo provedeno radiometrické měření včetně prvního vyhodnocení a byla provedena první fáze průzkumných prací. Pasportizace a radiometrické měření Areálu Chemické úpravy, Areálu Dolu Hamr I - Jáma č. 3, Areálu Dolu Křižany I bude dokončeno v první půli měsíce července. Výsledky a hodnocení zpracovávané AR, budou k dispozici v lednu 2010.

Ing. Pavel Varga, technický pracovník ochrany životního prostředí DIAMO, státní podnik odštěpný závod Těžba a úprava uranu

SILNIČNÍ TUNELY V BRNĚ

V únoru 2008 byla v Brně v městské části Královo Pole zahájena ražba silničních tunelů, které budou po dokončení součástí trasy silnice I/42 velkého městského okruhu. Nosným prvkem dopravního řešení v oblasti jsou dva paralelní dvoupruhové ražené tunely (každý tunel pro jeden směr), dlouhé cca 1250 metrů. Tunel I je veden v ose ulic Žabovřeská - Dobrovského a tunel II paralelně cca 60 metrů jižněji, v prodloužené ose ulice Pešínovy. Ražbu tunelů provádí firma OHL ŽS, a. s., tunel II raží firma Subterra, a. s.

Na jaře letošního roku měla skupina techniků z odštěpného závodu GEAM možnost odborné exkurze na toto unikátní dílo. Na místě nás provázela Ing. František Klouba, ředitel divize Tunely firmy OHL ŽS, a. s., mimochodem bývalý uraňák, který dlouhá léta pracoval na dole Olší. V obsáhlém výkladu nás nejdříve seznámil s geologickou situací a technologií ražby a vyztužování a pak následovala prohlídka vlastního tunelu. V době naší návštěvy byla vyražená délka tunelu I cca 500 metrů, čelba tunelu II je ještě o kousek dále. Ražba tunelů je prováděna z portálu na královopolském předpolí směrem na západ, kde jsou tunelové portály již v předstihu vybudovány v části Žabovřesky.

Tunely jsou raženy v hloubce 4 - 21 metrů pod hustou městskou zástavbou se souvisejícími inženýrskými sítěmi a dopravními komunikacemi v podmínkách neogenních jílovitých usazenin, což řadí stavbu Královopolských tunelů mezi zcela ojedinělá inženýrská díla, nema-

buovaného ostění (výztuže) je 350 mm, tloušťka sekundárního železobetonového ostění bude 500 mm; to bude budováno následně po vyražení celého tunelu. Celkový ražený profil každého tunelu je 125 m².

Při vlastní prohlídce tunelu jsme byli zaskočeni jeho rozměry, které v nás, hornících, zvyklých na miniaturní profily z našeho dolu v Rožince, vyvolávají obdiv ale možná i trochu pocit úzkosti. Veškeré práce jsou mechanizované, v tunelu se pohybují dempřy, nakládače, pojezdové manipulátory,

Portál tunelů v Králově Poli

mechanismy se sbíjecími kladivami a dalšími stroji. Se zájmem se seznamujeme s budováním výztuže jednotlivých kalot, výztuž na vnitřní straně kalot je provizorní, s postupem sousední kaloty je odstraněna, výztuž na vnější straně však již tvoří definitivní primární ostění tunelu. K tomu, aby nedocházelo k poklesům povrchu a poškození objektů, je nutné budovat výztuž okamžitě s postupem čelby. Ocelové prvky výztuže jsou zastrikávány betonem, jehož složení je takové, aby po půlhodině již vykazoval patřičnou pevnost. Mimořádné nároky jsou kladeny na přesnost ražby, každé ustavení ocelových prvků výztuže je kontrolováno měřičsky.

Práce na ražbě tunelů je nepřetržitá, jedinou výjimkou byly vánoční svátky, kdy se práce na několik dní zastavily. Na ražbě působí celá řada subdodavatelů a kontroly dodržování stanovených podmínek stavebního povolení provádí téměř denně celá řada institucí.

Pro nás představovala exkurze především rozšíření odborných znalostí z podzemního stavitelství, které, ač vychází ze základů hornictví, je v mnohých směrech odlišné a jedinečné. A až jednou budeme tunelem projíždět, budeme si umět představit, na rozdíl od většiny ostatních motoristů, co všechno je skryto za betonem, který bude svištět kolem nás.

Ing. Bedřich Michálek, Ph.D.

Manipulátor pro aplikaci stříkaného betonu

jičí v České republice období. Ražba je prováděna bez použití trhačů práce a členěním výrubu na 6 kalot s odstupňovaným postupem jednotlivých čelb. Povoleno je každé čelby je maximálně jeden metr a vyražený úsek musí být do 20 minut zajištěn výztuží. Pro stavbu byly vyvinuty speciální tuhé ocelové výztužní prvky HEBREX, které jsou používány v kombinaci se stříkaným betonem. Tloušťka primárního, tj. při ražbě

URGP 5-6

Vyšlo dvojčíslo odborného časopisu Uhlí, Rudy, Geologický průzkum. Z obsahu: ČBÚ, Ing. A. Hykel a Ing. M. Malíř: Bezpečnost práce v hornictví v roce 2008. RWE Gas Storage, s. r. o., Ing. L. Veleba: Jak je ČR schopná čelit výpukům dodávek plynu a podzemní zásobníky v ČR. OBÚ Most, Ing. J. Bažant: Územní ekologické limity těžby.

ZSDNP v období 2008 až 2009. Ing. J. Němec: Možnosti ukládání oxidu uhličitého do podzemí. SU, a. s., Ing. Z. Bučko a Ing. P. Mika: Paroplynové zařízení s tlakovým zplyňováním hnědého uhlí ve Vřesové. SU, a. s., T. Vrba a I. Svoboda: Po uhlí přijdou vodní jezera. SU, a. s.: Třídírna Tisová končí. Pražská mezinárodní konference Nerostné suroviny pro Evropu se konala 28. a 29. 4. 2009 v rámci českého předsednictví EU.

Hornická historie a spolky: Skok přes kůži již 120. Karel Neuberger: Královské horní město Stříbro. Josef Suldotský: Kronika města Jáchymova. Výstava minerálů v Klášterci nad Ohří. Historie spolku slovenských báňských akademiků. Cech příbramských horníků a hutníků. Sv. Prokop – patron horníků. Zemřel záchranář a historik Petr FASTER. Dále v čísle najdete zprávy z domova a ze zahraničí.

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY
VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ
A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT
S NÁZORY REDAKCE

Den horníků ve Stráži pod Ralskem

Vedení s. p. DIAMO, vedení o. z. TÚU a strážské odborové organizace srdečně zvou na oslavu Dne horníků, které se konají v pátek 18. září 2009 od 15 hodin ve Stráži p. R. v kulturním domě U Jezera. Po slavnostním zahájení a ofi-

ciální části vystoupí taneční skupiny, od 16 hodin do půlnoci hrají na velkém sále dvě kapely. Ve vinárně od 19 do 02 hodin bude diskotéka. Občerstvení formou rautu. Půlnoční odvoz autobusy na Českou Lípou a na Liberec je zajištěn.

Dne 9. června 2009 se uskutečnil v Dolní Rožince pro členy odborových organizací seminář na téma Pracovní právo, pořádaný OS PHGN v rámci Projektu posilování sociálního dialogu v ČR, připravený ČMKOS ve spolupráci s MPSV.

Lektoři byli z OS PHGN, JUDr. Antonín Těšík a svazový IBP Bc. Vlastimil Altner. Účastníci byli členové ZV sdružených v SOO GEAM Dolní Rožinka - závodu Rožná I, Chemické úpravy, dopravy, ředitelství a přijeli také zástupci z odborové organizace PCHT ze Stráže p. Ralskem.

Seminář zahájil Pavel Tureček, předseda SOO, přivítáním účastníků a lektorů. Účastníkům byli po zahájení předány pracovní manuály Pracovní právo, Sociální dialog v České republice a Rozvoj lidských zdrojů, ze kterých mohou i v budoucnu čerpat.

JUDr. Těšík probral témata záko-

niku práce - postavení subjektů zaměstnavatel - zaměstnanec. Seznámil účastníky se zásahem - nálezem ústavního soudu do Zákoníku práce a probral nejvíce diskutované paragrafy, jako je pracovní poměr - vznik, průběh, jeho ukončení, neplatnost ukončení pracovního poměru, organizační změny u zaměstna-

Seminář Pracovní právo

vatele, odstupné, náhrady škod. Upozornil na provádění výstupních zdravotních prohlídek při ukončení pracovního poměru. Byla otevřena také problematika stanovení důchodového věku pro některé horníky v souvislosti se změnou zákona o důchodovém pojištění.

SIBP Bc. Altner seznámil účastníky s ustanoveními v Zákoníku práce, týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a s aktuálním stavem BOZP v rezortu hornictví. Na něko-

lika příkladech z praxe probral pracovní úrazy a jejich příčiny.

Na dotazy a náměty účastníků bylo odpovídáno ihned u části probíraného tématu.

Účastníky přišel pozdravit náměstek pověřený řízením o. z. GEAM Ing. Břetislav Sedláček.

Seminář měl přínos v tom, že si účastníci oživilí problematiku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pracovního práva a změn v Zákoníku práce od roku 2006, kterých bylo doposud 12.

V případě dotazů od kolegů na pracovištích na pracovní problematiku mohou odpovědět nebo si uvědomit, kde potřebnou odpověď najít. Též se setkali a navzájem poznali kolegové odboráři s SOO GEAM, kteří pracují v závodních výborech. SOO děkuje p. Jaroslavu Uhlířovi za organizační zajištění semináře.

Jiří Pučan

Uranium Group Meeting 43. zasedání společné Uranové skupiny a Mezinárodní Symposium

Pravidelné zasedání společné Uranové skupiny organizací OECD/NEA (www.nea.fr) a IAEA (www.iaea.org) se konalo ve dnech 17. až 19. června na Mezinárodní agentuře pro atomovou energii ve Vídni. V poměrně silném zastoupení mezi 38 delegáty z 26 států letos, vedle pravidelných účastníků, dominovali zástupci afrických zemí jako Alžír, Tunís, Namibie nebo Zambie. Zasedání řídil předseda Uranové skupiny pan Geogre Capus (Francie) za účasti tajemníka OECD/NEA Roberta Vance (Kanada) a tajemníka za IAEA Jana Slezáka (ČR).

Uranová skupina se zabývala aktuální situací na trhu s uranem, jednala o problémech námořní přepravy chemického koncentráту uranu z Austrálie, o aktivitách na poli mezinárodní klasifikace energetických zásob nerostných surovin (UNFC) a řadě dalších. Diskutována byla data a text analytické části připravované publikace *Uranium 2009: Resources, Production and Demand*. Nejobsáhlejší bodem jednání byly prezentace delegátů a diskuze aktuálního stavu v uranovém a jaderném průmyslu příslušných členských zemí. Ze zpráv byl jednoznačně patrný celosvětový trend tj. renesance tohoto průmyslového odvětví představující oživení průzkumných aktivit (Indie, Egypt, Finsko), přípravu otvirků nových ložisek (Rusko, Ukrajina) a zvyšování produkce uranu ve stávajících těžebních centrech (Austrálie,

Videňské mezinárodní centrum (VIC)

Kazachstán), ale také byrokratické překážky ze strany správních úřadů (Argentina). Významná je rovněž informace o národních plánech pro výstavbu nových jaderných elektráren (Čína, Finsko, Kazachstán) a přehodnocování útlumových programů (Švédsko). Za Českou republiku byla podána zpráva o stavu české jaderné energetiky, těžbě na ložisku Rožná a postupu sanačních a rekultivačních prací na uzavřených těžebních lokalitách. Uranová skupina byla rovněž informována o aktivitách Mezinárodního školicího střediska při WNU (www.wnusup.cz) ve Stráži pod Ralskem, realizovaných a připravovaných kurzech a možnostech vzdělávání

uranového personálu. Zájem o studium zde projeví, mimo jiných, také právě zástupci již výše zmíněných afrických zemí.

Příští, 44. zasedání proběhne ve dnech 28. až 30. října 2009 na OECD/NEA v Paříži a jeho hlavní pracovní náplní bude finální revize draftu publikace *Uranium 2009 (Red Book)*. Výjezdní zasedání Uranové skupiny je připravováno na srpen příštího roku do Kanady, kde se bude rovněž konat Mezinárodní uranová konference a Úpravárenský mítník URANIUM 2010 (www.metsoc.org/u2010).

Mezinárodní Symposium URAM 2009
International Symposium on Uranium

RNDr. Trojáček přednáší u posteru s. p. DIAMO

Raw Material for the Nuclear Fuel Cycle - URAM 2009 uspořádala Mezinárodní agentura pro atomovou energii ve Vídenském mezinárodním centru (www.unvienna.org) ve dnech 22. až 26. června 2009. Symposium, na kterém se sešlo více než 200 delegátů z 53 zemí, zahájil jeho prezident pan prof. Franz Dahlkamp (Německo). V šesti odborných sekcích, zaměřených na obchod a ekonomiku, společenskou oprávněnost uranového produkčního cyklu, uranový průzkum a geologii, těžbu a úpravu uranu, životní prostředí a vývoj lidských zdrojů, odeznělo 52 přednášek a prezentováno bylo 37 posterů. Česká republika zde byla zastoupena přednáškou

prof. Milana Matolína (UK Praha) k problematice využití gama spektrometrie v uranovém průzkumu, RNDr. Trojáček prezentoval Mezinárodní školicí středisko WNU a v posterové sekci Ing. Neznal (Radon v. o. s.) informoval o výsledcích sledování radioaktivního znečištění inundačního pásma řeky Ploučnice. V samostatné expozici pak DIAMO, s. p. představil své aktivity a prezentoval technologie čištění důlních vod s alternativní možností využití mokradních systémů. Za ČR se symposia účastnili také Ing. Beneš, Ing. Vostarek (DIAMO, s. p.) a RNDr. Šedina (ČEZ, a. s.).

Závěrečný den patřil panelové diskusi, kterou otevřel úvodní přednáškou na aktuální téma „*Building for Success in Trouble Times*“ generální ředitel společnosti Cameco pan Gerald Grandey (Kanada).

Tato, z pohledu uranového a jaderného průmyslu, nepochybně významná a přínosná mezinárodní akce se po celých pět dnů jejího konání těšila opravdovému zájmu všech účastníků. K úspěchu značnou měrou přispěl i náš kolega RNDr. Ing. Jan Slezák, předseda programového výboru Symposia a stávající odborný tajemník Nuclear Fuel Cycle & Waste IAEA ve Vídni, za což mu náleží uznání a dík.

Ing. Pavel Vostarek
člen Uranové skupiny NEA/IAEA

Rekultivace území Vrbice provádění o. z. ODRA Ostrava

Celkový pohled

Jedná se o území v dobývacím prostoru Heřmanice o rozloze cca 200 ha, které se rozkládá v pravobřežní nivě řeky Odry v nadmořské výšce 200 - 210 m n. m. Celým územím protéká Vrbická stružka, ústící do Odry. Velkou část území a jeho nejbližšího okolí pokrývají vodní plochy - jedná se o rybníky Heřmanický, Lesník, Nový stav a Záblatý, které jsou součástí tzv. Ostravsko - Bohumínské rybníční soustavy. Dalším důležitým vodním prvkem v krajině jsou mokřady, vzniklé z části v důsledku poklesů, způsobených hornickou činností, zčásti následným skrytým úrodných vrstev zemin, které bylo zrealizováno v 80. letech minulého století, na základě rozhodnutí o havarijních skrývkách zemin z důvodu jejich zamokření. Celá lokalita se nachází v území, které se řadí díky výskytu vzácných a chráněných ptačích druhů mezi nejznámější ornitologická území v ČR. To byl také zřejmě důvod, proč byla celá ob-

Rybník Lesník

last v r. 2007 Nařízením vlády č. 165/2007 vyhlášena Ptačí oblastí Heřmanický stav - Odra - Poolší. Předmětem ochrany jsou hlavně populace bukáčka malého, ledňáčka říčního a slavíka modráčka.

Historie

Náš odstěpný závod převzal povinnost rekultivace oblasti od OKD, a. s., v r. 2002. V r. 2004 bylo zadáno zpracování projektové dokumentace na vyřešení úpravy tohoto rozsáhlého území. V r. 2005 bylo dále zpracováno roční biologické hodnocení území, ze kterého je patrné, že oblast je z biologického hlediska velmi cenná. V předmětném území se nachází z hlediska entomologie 7 zvláště chráněných druhů a 1 evropsky významný druh hmyzu. V rámci zoologického průzkumu bylo zjištěno 16 kriticky ohrožených druhů, 37 silně ohrožených druhů a 27 ohrožených druhů ryb, ptáků, obojživelníků a plazů. Projektantem byla zpracována stu-

die, která zohlednila toto biologické hodnocení a veškeré požadavky dotčené státní správy a Agentury ochrany přírody a krajiny a navrhla 4 možné varianty řešení celé oblasti. Nakonec po jednáních se všemi dotčenými organizacemi byla vybrána varianta, která řeší úpravy bez zásahu do krajinného uspořádání území. Bylo navrženo pouze vyčištění území od černých skládek, vyčištění odvodňovacích příkopů, oprava propustí a likvidace odumřelých křovinných a stromových porostů. Dále byla navržena úprava Vrbické stružky, která byla v minulosti postižena poklesy a jejíž tok je místy v obráceném směru, a oprava poklesy poškozeného mostu přes tuto stružku. Dnešní asfaltová páteřní komunikace (bývalé zařízení staveniště), měla být zrušena a upravena jako polní komunikace. V r. 2006 musely být bohužel práce na projektové dokumentaci zastaveny z důvodu složitých majetkoprávních

vztahů v zájmovém území stavby. V území se nachází pozemky cca 120 soukromých vlastníků a 12 organizací, z nichž většinou vlastník je firma RPG RE Land, s. r. o.

Současnost

V dubnu letošního roku byla naše firma oslovena firmou RPG RE Land, s. r. o. s nabídkou spolupráce při řešení území v oblasti Vrbice. Po projednání celé problematiky na jednání s dotčenými organizacemi (zástupci měst, RPG RE Land, s. r. o., Pozemkový úřad apod.) a na základě jejich vyjádření budou zřejmě zásahy do řešeného území v podstatě minimální. Při dalších jednáních bude nutné zvážit možnost rozšíření území o plochu Heřmanického rybníka a jeho částečné vyčištění. Dalším požadavkem je zřízení naučné stezky (případně cyklostezky), zaměřené na významné biologické hodnoty území s využitím stávajících komunikací. Ostatní požadavky jsou téměř totožné s původně navrženými úpravami v PD z r. 2006. Na jednání byla dále projednávána i složitá majetkoprávní situace v oblasti a možnosti jejího řešení. Mezi jinými je zvažována i možnost řešení majetkoprávních vztahů v oblasti formou tzv. pozemkových úprav.

Z uvedeného je zřejmé, že nás čeká nelehká práce při řešení uvedeného problému. Je před námi zřejmě dlouhá cesta, ale věříme, že se podaří celou záležitost dotáhnout a tato velmi cenná lokalita bude sloužit nejen ptákům, ale i v rozumné míře lidem jako zdroj poučení a odpočinku.

Ing. Květoslava Hrubá

Jáma č. 16 Bošířany v Horním Slavkově

Jáma č. 16 byla hloubena v letech 1950 až 1952 v profilu 10,95 m², dosáhla hloubky 130,5 m a společně s jámou č. 18, s kterou byla propojena slednou chodbou po žíle Bž 10 v úrovni 2. patra, rozfáravala nepřilíš bohatý úsek Bošířany uranového ložiska Horní Slavkov. Na opačnou stranu SV směrem 2. patro podfáravalo šurf Kfely. Prvotní likvidace jámy proběhla v roce 1960 zbudováním betonové zátky (v hloubce 3,9 m byl vypikován zářez o hloubce 0,4 m, výšce 0,6 m, do kterého na dvojité poval z fošen 2x5 cm byly křížem naskládány kolejnice 93 mm, s roztečí 20 cm a zality betonem do výšky 60 cm). Ve výši stavidlo-

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 4

Propad jámy

PROKOPSKÁ POUŤ V PŘÍBRAMI

Ve dnech 4. a 5. července 2009 proběhla v královském horním městě Příbram již 20. obnovená slavná Prokopská pouť, kterou jako každoročně pořádá Spolek Prokop Příbram ve spolupráci s Městským úřadem Příbram, Cechem příbramských horníků a hutníků, Hornickým muzeem Příbram a březohorskými spolky. Tradiční program, sobotní podvečerní čepobítí, s březohorským ponocným a koncertem Příbramského smíšeného sboru, nedělní přehlídka účastníků hornické parády na náměstí T.G. Masaryka, hornická paráda Příbrami, polní mše před kostelem sv. Prokopa byl doplněn množstvím doprovodných akcí. V sobotu na náměstí J. A. Alise na Březových Horách mohli návštěvníci shlédnout výstavu hasičské a vojenské techniky, po slavnostním zahájení a předání klíčů od Březových Hor historickým starostou Šemberou a vystoupení Sokola Březové Hory pokračoval program kon-

certem folkových a country kapel. Večer se mohli návštěvníci zúčastnit lidové veselice. V neděli po mši připravil Cech příbramských horníků a hutníků několik scének a to jak na březohorském náměstí – pořad Horníci se baví, poté se dění přesunulo do areálu dolu Vojtěch, kde se ve scénce připomněl příchod J. A. Alise do Příbrami a založení dolu Vojtěch

a Anna. V areálu probíhaly ukázky starých řemesel – lití kulek, spřádání, řezbář, kovář, nožíř. V průběhu Prokopské pouti proběhlo v Příbrami zasedání evropských hornických a hutnických spolků, zástupci horníků z Německa, Rakouska, Francie, Maďarska a Slovenska se po jednáních aktivně účastnili pouťového dění i nedělního průvodu.

Pouť byla tradičně zakončena na dole Marie, sídle Spolku Prokop. Letošní jubilejní 20. Prokopská pouť byla hodnocena jako jedna z nejzdařilejších. Všechny srdečně zveme do Příbrami na tu příští 21. Prokopskou pouť.

**Za Spolek Prokop
Ing. Karel Škvor – místopředseda
Foto: Monika Škvor Filipová**

Jáma č. 16 Bošířany v Horním Slavkově

DOKONČENÍ ZE STR. 3

vého rámu bylo ústí překryto betonovou deskou o nosnosti 30 t. Při kontrole v roce 1992 bylo zjištěno, že jáma obkottává podél desky, na severní a jižní straně se vytvořily propadliny o velikosti 2x0,8 m do hloubky 1 m. Koncem roku 1993 byla deska odstřelena, byl

Kompenzační kužel jámy

odkryt zásyp nad zátkou. Vzhledem k tomu, že v té době nebyl znám způsob likvidace jámy, jak je uveden výše, byla jáma otevřena v roce 1994 pomocí soupravy BENOTO. Měření hloubky bylo zjištěno, že jáma je v hloubce 50 m sevřená a neprůchodná. Do jámy bylo nasypano 540 m³ materiálu z odvalu. Zásypový materiál nejdříve přirozeným sedáním poklesl a byl dosypán, poté v letech 1996 - 2003 vykazoval stabilitu. V roce 2006 došlo k poklesu o rozměrech 2x3 m a hloubce 3 m, bylo dosypáno 31 m³ hlušiny. Na jaře v roce 2008 byl zjištěn pokles zásypového materiálu v jámě o 45 m, patrně vyhnula výztuž v jámě, do jámy bylo nasypano 696 m³ hlušiny, která v průběhu roku dále klesala. V květnu 2009, kdy hloubka poklesu dosáhla 15 m, bylo do jámy dosypáno dalších 120 m³ materiálu. Z celkového vypočteného množství zásypového materiálu 2029 m³ bylo do jámy nasypano 1387 m³. V současné době kompenzační kužel zásypového materiálu nad jámou nevykazuje žádné pohyby, výhodou je, že jáma č. 16 je v oblasti s minimálním pohybem lidské populace, okolí jámy je ohrazeno výstražnou páskou a označeno tabulemi.

Ing. Karel Škvor

13. setkání hornických měst a spolků, které probíhalo od 19. do 21. června 2009 v Jihlavě, bylo patrně největší akcí, která se v Českých zemích konala, protože znalým mužům z hornických spolků předcházel tradiční dětský jihlavský havířský průvod. Primátor Jihlavy Ing. Jaroslav Vymazal symbolicky předal vládu nad městem mladičkému perkministru.

Jihlava zažila největší stříbrnou slávu kolem roku 1300, těžba v jejím okolí v průběhu staletí několikrát znovu ožila. První hornická slavnost se zde konala v roce 1799. V roce 1889 jihlavský hornický nadšeneck a fotograf Johann Haupt vymyslel a realizoval historický havířský prů-

Ing. Sedláček, Ing. Vinkler a Ing. Kalas

Předávání praporu Setkávání hornických měst

vod, v čele šel perkministr, za ním tři praporečníci, pěvci s loutnami, havíři denní směny, proutkař, havíři noční směny, plavíči rudy neboli hutníci, rýžovníci zlata, důlní tesaři, havířští učni, důlní hlídači, důlní kováři, měřiči, horní soudci, konšelé města, patriciové - majitelé dolů, všichni ve své době odpovídajících historických krojích. Původní havířské průvody skončily za druhé světové války, další průvody se konaly ještě v roce 1949, v letech 1957 až 1961 a v roce 1967. Jihlavský havířský průvod byl v plné kráse obnoven v roce 1999 a představil se také při městských a hornických slavnostech v Česku i v zahraničí.

Jak jsem se v sobotu 20. června na středověkém náměstí v Jihlavě přesvědčil, repliky historických kostýmů i zmenšené repliky sekry a špičáků jsou věrné. Ceremoniál při představování jednotlivých skupin vysvětloval jejich činnosti při středověké dolování, divák si o něm mohl udělat určitý obraz. Po havířích šli soukeníci v rokokových kostýmech, město bylo za habsburské monarchie centrem soukenictví.

Nejmotivnější na Jihlavském hornickém průvodu je, že všichni jeho účastníci jsou děti, ty nejmenší v kápích se na konci průvodu vezly na vozíku. Asi z většiny z nich havíři nebudou, ale myslím, že jim do dospělosti zůstane vztah k historii a ke svému krásnému městu. Centrum Jihlavy je obklopeno hradbami, je od roku 1983 městskou památkovou rezervací. Dominantou je nyní uvnitř opravený kostel sv. Jakuba a brána Matky Boží, vedle ní stojící kostel Nanebevzetí Panny Marie skrývá za barokním portálem nevěstní gotické trojlodi. Středověké náměstí je jedno z největších v Evropě.

Trasa průvodu vedla historickým jádrem, hrály hornické dechovky, jednotlivé havířské skupiny střídaly soubory púvabných mažoretok. Před dolní pódium se řadila hornická města, hornické spolky, nadace a muzea, ti kteří přijeli se svoji městskou nebo spolkovou vlajkou do první řady.

Primátor Jihlavy při svém vystoupení uvedl, že již v pátek se konal slavnostní Skok přes kůži. Dále vystoupil krajský hejtman Běhounek, za poslaneckou sněmovnu bývalý ministr Bublan, prof. JUDr. Ing. Makarius, CSc., připomenul hornickou historii Jihlavy. Pak Ing. Vozka, primátor Mostu, kde se konalo minulé setkání hornických měst, slavnostně předal putovní prapor Setkání hornických měst primátorovi Jihlavy. Zástupce Združení banických spolků a cechů Slovenska předal medaili slovenských spolků Ing. Vozkovi a vyznamenání od slovenského ministra primátorovi Ing. Vymazalovi.

Nasledoval křest tupláku, který řídil Ing. Miroslav Šťastný, vysoký a neomylný perkministr Cechu příbramských horníků a hutníků. Na sudě stál s tuplákem v ruce Zdeněk Mráz, a pod pódium asi deset členů Cechu příbramských horníků a hutní-

ků, k jejichž zvucným hlasům se při zpěvu karmín přidávali členové dalších hornických spolků a také několik diváků. Putující tuplák s pivem Jezeček oficialitu setkání odlehčil. Na závěr byly městské a spolkové prapory dekorovány pamětními stuhami jihlavského hornického setkání.

Další, již 14. setkání hornických měst a spolků se uskuteční příští rok, v září, ve Stříbře.

Na setkání přijeli zástupci vyjmenovaných sí-

JIHLAVSKÉ HAVÍŘENÍ

del: Partnerské město Heidenheim, Most, Chomutov, Havířov, Olomouc, České Budějovice, Ostrava a její části, Bilina, Horní Slavkov, Krásno, Příbram, Stříbro, Sokolov, Planá u Mariánských Lázní, Ostrov, Harrachov, Chodov a partnerské město Oelsnitz, Jilové u Prahy, Hodonín, Zbůch, Brno, hornické spolky, nadace, muzea a firmy zabývající se těžbou. Ze Slovenska dále přijel Banický spolek Handlová, Banický spolek Bratstvo Rožňava, Bratislavský banický cech, Banskotiavnicko-hodrušský banický spolek, Malokarpatský banický spolek Pezinok, Důl Nováky a Slovenské banické muzeum.

Perfektně byl připravený moderátor na dolním pódium, věděl, co se ve kterém městě těžilo, a to i na Slovensku, dále jsem obdivoval jihlavské organizátory, poletující Alenu Zápotočnou a Tomáše Koukala, protože na dolním pódium skončilo předávání putovního praporu, pár minut na to se začalo hrát, zpívat a tančit na horním pódium. Od čtvrtka do neděle probíhalo Jihlavské folklorní léto. Na úvod se představily české soubory, ale na náměstí jsem potkával Řeky, chlapi nosí krátké sukýnky, a hned jsem nepoznal Grupzince.

Od čtvrtka do neděle na náměstí a dalších scénách hrály folkové, rockové kapely, vystupovaly hornické dechovky a hrálo se divadlo, žonglovali kejklíři a konaly se výstavy. 13. setkání v Jihlavě mělo opravdu rozmanitý a kulturně bohatý rámeček.

Na informacích jsem si vyzvedl sborník Havíření na Jihlavsku, kde jsou vytištěny referáty o historii těžby stříbra a zlata na Jihlavsku, přednesené na páteční konferenci v Jihlavě.

Od 13 hodin se v gotické síni jihlavské radnice konalo předávání Českých Permonů.

Zahájil ho primátor Ing. Vymazal. Sošku Permona předával Ing. Miroslav Šťastný, předseda Sdružení hornických a hutnických spolků ČR, pamětní list Ing. Miroslav Fojtík, zástupce Hornické sekce Památkové komory, knihu Jihlava a pamětní list Havíření primátor a květinu paní místopředsedkyně Wágnerová.

Křest tupláku na pódium

V kategorii Hornický folklor byl udělen Permon Občanskému sdružení Jihlavský hornický průvod, v kategorii Záchrana hornických památek státnímu podniku DIAMO, o. z. SUL Příbram. Sošku přebíral Ing. Karel Škvor, v uniformě vysokého báňského c. k. úředníka a s šavlí, který vyjmenoval některé zachráněné památky: Drkolon s vodním kolem, Wasserlaufstollen na Dole Anna, obějí v Příbrami, štolý v Jilovém u Prahy, štolý na Hřebečné a v Jáchymově. Dále vzpomněl pomoc o. z. SUL při budování hor-

Řekové

nického muzea v Plané a hornického skanzenu ve Stříbře. Největším počinem roku se stalo vydání knihy 100 let výroby důlních svítek v Bohaticích, cenu dostal autor Jaroslav Richtermoc. V kategorii Celoživotní dílo obdržel Permona populární prof. Ing. Pavel Prokop, CSc. Když mu pí Wágnerová předávala kytici, přeflekla se, ale populární profesor zareagoval slovy: „Nemluv a lžeb!“ Mimořádnou cenu získal Doc.

Ing. Škvor

RNDr. Zdeněk Lašovička, CSc., který od roku 1962 prosazoval záchranu pozůstatků po středověké dobývání stříbra na Jihlavsku.

Po předání Hornických Permonů se zeptal Ing. Šťastný: „A co bude zítra?“ Povstal Cech a za pomoci dalších hornických kamarádů zapěl karmínu: „O zítřejší den se nestaráme, kdo nepije.“

Když v sedmdesátých letech bratři Šťastní pro Skok přes kůži příbramské „horní“ průmyslovky

Malí horníci

Vozík dětí

Slováci

obnovili slavnosti předválečných příbramských báňských akademiků, asi je ani nenapadlo, že částí jimi oživeného ceremoniálu se stanou součástí hornických slavností doma i v zahraničí.

Barvitý průvod hornických měst a spolků, který je vědním cílem novinářských fotoaparátů a televizních kamer, přibližuje místa konání široké veřejnosti. V minulých letech setkání pomohlo k zviditelnování zapomenutých hornických měst, jako jsou například Horní Slavkov a Krásno. I když je většina dolů v Česku uzavřena, síly hornických spolků dále mohutní, jak se ukázalo právě v Jihlavě.

Hlavní činností spolků je ale obnova hornických památek, například v posledních letech se úspěšně rozrůstá hornický skanzen ve Stříbře. Do objevování starých důlních děl se zapojují také jednotliví montanisté, vychází řada publikací, vedle už zavedených velkých hornických muzeí, v Příbrami a v Ostravě na Landeku, rozšiřují se a vznikají nové hornické expozice v menších muzeích.

Připomínám, že výsledky své práce a nové výzkumy mohou hornické spolky a jedinci představit v říjnu na Sympoziu Hornická Příbram ve vědě a technice, při zasedání sekce T - tradice a hornické památky.

Otto Hejnic

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p. Vychází zpravidla jednou v měsíci.
Vedoucí redaktor Otto Hejnic.
Adresa redakce: DIAMO, s. p.,
471 27 Stráž p. R.,
tel.: 487 892 084, fax: 487 851 571
e-mail: hejnic@diamo.cz
Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
Tisk: GEOPRINT Liberec
Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO